

Вторник, 14 януари 2014 г.

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

P7_TA(2014)0002

Интелигентна специализация: мрежи за върхови постижения с оглед на стабилната политика на сближаване

Резолюция на Европейския парламент от 14 януари 2014 г. относно „Интелигентно специализиране: изграждане на мрежи от за върхови постижения за ефективна политика на сближаване“ (2013/2094(INI))

(2016/C 482/01)

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално дялове XVII, XVIII и XIX от него,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1083/2006 от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999 ⁽¹⁾,
- като взе предвид Решение 2006/702/ЕО на Съвета от 6 октомври 2006 г. относно стратегическите насоки на Общността за сближаване ⁽²⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 5 юли 2011 г. относно петия доклад на Европейската комисия относно сближаването и стратегията за политиката на сближаване за периода след 2013 г. ⁽³⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 23 юни 2011 г. относно настоящото положение и бъдещото взаимодействие за постигане на по-голяма ефективност на Европейския фонд за регионално развитие и другите структурни фондове ⁽⁴⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 7 октомври 2010 г. относно политиката на сближаване и регионалната политика на ЕС след 2013 г. ⁽⁵⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 20 май 2010 г. относно приноса на политиката на сближаване към постигането на целите от Лисабон и на стратегията „ЕС 2020“ ⁽⁶⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 20 май 2010 г. относно прилагането на взаимодействието между средствата, предназначени за изследвания и иновации, съгласно Регламент (ЕО) № 1080/2006 относно Европейския фонд за регионално развитие и Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие в градовете и регионите, както и в държавите членки и в Съюза ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.

⁽²⁾ ОВ L 291, 21.10.2006 г., стр. 11.

⁽³⁾ ОВ С 33 Е, 5.2.2013 г., стр. 21.

⁽⁴⁾ ОВ С 390 Е, 18.12.2012 г., стр. 27.

⁽⁵⁾ ОВ С 371 Е, 20.12.2011 г., стр. 39.

⁽⁶⁾ ОВ С 161 Е, 31.5.2011 г., стр. 120.

⁽⁷⁾ ОВ С 161 Е, 31.5.2011 г., стр. 104.

Вторник, 14 януари 2014 г.

- като взе предвид предложението на Комисията от 6 октомври 2011 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство, обхванати от общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 (COM(2011)0615),
 - като взе предвид предложението на Комисията от 6 октомври 2011 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специални разпоредби по отношение на Европейския фонд за регионално развитие и целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (COM(2011)0614),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2010 г., озаглавено „Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“: Съюз за иновации“: (COM(2010)0546),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 9 ноември 2010 г., озаглавено „Заклучения от петия доклад за икономическото, социалното и териториалното сближаване: бъдещето на политиката на сближаване“ (COM(2010)0642),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2010 г., озаглавено „Приносът на регионалната политика за интелигентен растеж в рамките на стратегията „Европа 2020“ (COM(2010)0553),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2010 г., озаглавено „Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ (COM(2010)2020),
 - като взе предвид ръководството на Комисията от м. март 2012 г., озаглавено „Ръководство относно научноизследователски и иновационни стратегии за интелигентно специализиране (RIS3)“;
 - като взе предвид доклада „Report on innovation driven-growth in regions: the role of smart specialisation“ на ОИСП от декември 2012 г.,
 - като взе предвид изследването на Генерална дирекция „Вътрешни политики“, озаглавено „Предварителни условия в областта на политиката на сближаване“ от декември 2012 г.,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 21 март 2013 г., озаглавено „Състоянието на Съюза за иновации 2012 г. — ускоряване на промяната“ (COM(2013)0149),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 13 септември 2013 г., озаглавено: „Нов показател за измерване на резултатите от иновациите в Европа“ (COM(2013)0624),
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по регионално развитие (A7-0462/2013),
- А. като има предвид, че ЕС трябва да увеличи усилията си за завършване на Съюза за иновации, както и за устойчив икономически растеж, особено във времена на икономическа, финансова и социална криза, и като има предвид, че поради бюджетните затруднения в много държави членки и региони, както и на равнището на ЕС, наличните ресурси са ограничени и следователно трябва да се използват особено ефективно;
- Б. като има предвид, че „стратегия за интелигентно специализиране“ означава националните или регионалните стратегии за иновации, които определят приоритети с цел създаване на конкурентно предимство чрез развитие и съобразяване на собствените силни страни в областта на научните изследвания и иновациите с потребностите на бизнеса, за да се отговори последователно на новите възможности и промени на пазара, като се избегне дублирането и разпокъсането на усилията, и които могат да са под формата или да бъдат включени в национална или регионална стратегическа рамка на политиката в областта на научните изследвания и иновациите ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Член 2, параграф 8, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове, P7_TA(2013)0482.

Вторник, 14 януари 2014 г.

- В. като има предвид, че подкрепата за научните изследвания, развойната дейност и иновациите (НИРДИ) е една от целите на политиката на сближаване, която подлежи на задължителна тематична концентрация в рамките на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за периода 2014—2020 г.;
- Г. като има предвид, че за програмния период 2014—2020 г. от държавите членки за първи път се изисква да разработят стратегия за научни изследвания и иновации, която да допринесе за увеличаване на регионалния иновационен капацитет и да подобряват координирането на средствата, отпускани за НИРДИ ⁽¹⁾;
- Д. като има предвид, че в процеса на това регионите следва да се концентрират върху малък брой приоритетни области, които отразяват съответните им силни и слаби страни и играят ролята на двигатели за иновации, които стимулират и обновяват регионалните икономики по един устойчив начин;
- Е. като има предвид, че регионите следва да формулират стратегия за интелигентно специализиране, прилагайки процес на критичен самоанализ и в тясно сътрудничество с гражданското общество и със заинтересованите страни, които включват научноизследователски центрове, университети и други висши учебни заведения и предприятия ⁽²⁾;
- Ж. като има предвид, че целта на стратегията е увеличаване в максимална степен на взаимодействията между всички инструменти и инвестиции в областта на НИРДИ, и засилване по-специално на взаимодействията между „Хоризонт 2020“ и структурните фондове, за да се преодолеят различията по отношения на иновациите между регионите;
- З. като има предвид, че регионите следва да изготвят също така и инвестиционни планове за всички налични регионални и национални средства и средства от ЕС за НИРДИ и в тях да представят и как следва да бъдат стимулирани и използвани частните инвестиции, за да се осъществят приоритетите на Съюза в областта на НИРДИ през следващите години;
- И. като има предвид, че споразуменията за партньорство и оперативните програми следва да включват обобщения на такива стратегии или поне планове за тяхното изпълнение;
- Й. като има предвид, че при неспазване на тези предварителни условия Комисията може да отложи междинните плащания на средствата от ЕФРР за тематичната цел укрепване на НИРДИ;
- К. като има предвид, че на регионите следва да бъде предоставена възможност за гъвкавост при установяване на начините за изпълнение на предварителните условия предвид многостепенната система в регионалната политика;
- Л. като има предвид, че регионите не следва само да се интегрират по-тясно вътрешно, но и да сътрудничат помежду си, за да станат по-конкурентоспособни в световен мащаб;

Общи забележки

1. Признава, че стратегията за интелигентно специализиране представлява динамичен и дългосрочен процес, участниците в който непрекъснато се учат, и че този процес следва да продължи и през следващия програмен период;
2. Счита, че освен необходимостта да бъдат изпълнени предварителните условия, разработването на подобна стратегия може да предложи на регионите значителни ползи в средносрочен и дългосрочен план по отношение на ефективността на тяхната НИРДИ, тъй като предполага координиран подход и внимателно разглеждане на потенциала за иновации на даден регион;
3. Призовава регионите да подхождат към тази стратегия не само като към правно задължение, но и от гледна точка на възможностите, които тя предлага; призовава следователно всички региони и държави членки, които все още не са формулирали своите стратегии за интелигентно специализиране, да работят активно в тази насока и да не допускат забавяне при получаването на финансиране от ЕС за съответните оперативни програми поради липсата на такива стратегии;

⁽¹⁾ Приложение V, таблица 1, Предварителни условия, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, P7_TA(2013)0482.

⁽²⁾ Вж. определението на стратегията за интелигентно специализиране, член 2, параграф 2, точка 26 (нова), законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове P7_TA(2013)0482.

Вторник, 14 януари 2014 г.

4. Посочва необходимостта от информация в регионите и следователно подчертава значението на консултациите и подкрепата, предоставяни от ГД „Регионална политика“, ГД „Изследвания“ и други генерални дирекции, както и от платформата от Севиля ⁽¹⁾, и ги призовава още повече да засилят дейността си; призовава всички региони да се възползват по-активно от платформата; подкрепя разработването на местни кампании на широка основа за разпространяване на информация относно стратегията за интелигентно специализиране, за да могат заинтересованите страни и гражданското общество да участват в нея;

5. Призовава Комисията да подкрепя регионите при изграждането на предвидените системи за мониторинг по ефективен начин, с използване на убедителни показатели и по този начин осигуряване на данни за общоевропейски и международни сравнения;

„Правилните“ приоритети

6. Подчертава, че регионите се различават значително по отношение на равнището на своето развитие и имат много различни силни и слаби страни; следователно призовава регионите да не копират успешни стратегии на други региони, а да се фокусират върху засилване на собствените си регионални характеристики, потенциал и конкурентни предимства;

7. Подчертава, че регионите могат да се стремят да бъдат пионери в областта на новите технологии, за да могат да се възползват от нови пазари, но могат също така и да надграждат върху, и следователно да диверсифицират вече съществуващи знания, умения и способности в свързани дейности, ако там трансферът на знания е най-голям („related diversity“);

8. Подчертава колко е важно, по отношение на укрепването на регионалните икономики, да не се съсредоточават усилията само в отделни области, предлагаша конкурентни предимства, а да се изграждат също така вериги за създаване на стойност, които да свързват всички етапи на разработването и производството, от фундаменталните научни изследвания през приложните научни изследвания и трансфера на технологии към конкретни използваеми продукти и новосъздадени предприятия;

9. Насърчава регионите да инвестират в междутраслови дейности и междусекторни технологии, които могат да генерират хоризонтални връзки („cross-cutting links“) в цялата регионална икономика, така че възможно най-различни видове предприятия да могат да допринасят за, както и да се възползват от, по-големия растеж и повечето работни места; насърчава в тази връзка регионите по-специално да използват и увеличават потенциала на всички видове МСП — които по дефиниция са микро-, малки и средни ⁽²⁾ — тъй като те действат като регионални двигатели в областта на иновациите и следователно са от основно значение за икономиката на всеки регион;

10. Счита, че при избора на приоритети, освен към укрепване на своите системи за иновации с цел постигане на по-голяма конкурентоспособност и добавена стойност, регионите следва да предприемат действия за справяне със структурните и социалните предизвикателства, пред които са изправени техните общества, като безработица, бедност, енергийна сигурност и демографски промени;

11. Призовава регионите да не се съсредоточават единствено върху технологичните иновации, а да основават своите стратегии на възможно най-широко разбиране за новаторство; се надява, че ще бъдат взети под внимание не само „високотехнологичните“, но и „нискотехнологичните“ или дори „нетехнологичните“ иновации, като например оптимизацията на процесите или организационните промени; в тази връзка посочва изрично социалните и екологичните иновации; подчертава, че цел на стратегиите за иновации следва да бъде стимулирането на иновативни практики;

12. Съзнава, че определянето на приоритети е чувствителна процедура, предприемана от регионите; поради това счита, че въвеждането на система за преглед ще даде на регионите възможност да преосмислят стратегиите си; счита, че първоначалният избор на убедителни и ориентирани към резултатите показатели и качеството на приноса на съответните участници, са ключови фактори за успеха на стратегията за интелигентно специализиране и намаляват риска от грешки при определянето на приоритети;

⁽¹⁾ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

⁽²⁾ Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (2003/361/ЕО).

Вторник, 14 януари 2014 г.

По-тясно приобщаване на участници в рамките на регионите

13. Счита, че качеството на сътрудничеството между правителствата и съответните участници в регионите ще е от решаващо значение за успеха на стратегията RIS 3 и за значителното намаляване на риска от избор на грешни приоритети;
14. Подчертава в тази връзка значението на провеждането на консултации с предприятията и по-специално с МСП, тъй като „визията за иновации“ ще бъде успешна само ако предприятията притежават съответния потенциал за осъществяването ѝ;
15. Подчертава необходимостта да бъдат преосмислени и, когато е необходимо, разширени всички процедури за консултации и целеви групи, за да не бъдат пропуснати потенциални двигатели на бъдещи иновации; в тази връзка е особено важно привличането на бъдещи предприемачи;
16. Посочва, че в процеса на изработване на обща визия е важно, поради причини, свързани с ангажираността и информираността, възможно най-активното участие на местните и регионалните създатели на политически стратегии, университети, научноизследователски и иновационни центрове, предприятия, както и на гражданското общество и социалните партньори;
17. Изтъква важната роля, която тясното сътрудничество в рамките на триъгълника на знанието играе за трансфера на знания, например в рамките на Европейския институт за иновации и технологии или в регионалните кълстери и центрове за иновации; в тази връзка подчертава значението на „инвестициите в хора“;
18. Призовава публичните и частните заинтересовани страни да използват многобройните възможности за финансиране на тези дейности от ЕФРР за периода 2014—2020 г., включително чрез подкрепа за създаване на регионални инкубатори за иновации и чрез развитие на връзки и взаимодействия между университети, други научноизследователски и висши учебни заведения, иновативни и творчески ориентирани предприемачи и предприятия, доставчици на услуги в подкрепа на бизнеса и инвеститори, като напр. в случая с творческите и културните индустрии;
19. Счита, че за този процес са необходими подходящи структури и ефективна администрация и че административните органи и министерствата трябва да установят култура на сътрудничество помежду си и в работата си с предприятията и други участници; призовава тези, които отговарят за вземането на решения и органите на регионално и национално равнище да осъвременят вътрешните си процедури в съответствие с изискванията на новия „процес на опознаване на сферата на предприемачеството“, и по-специално да установят по-интензивен дългосрочен диалог със съответните участници; насърчава МСП, особено в регионите с висок дял на такива предприятия, да си сътрудничат посредством подходящи платформи, за да се засили тяхната роля в процеса на интелигентно специализиране; препоръчва при необходимост наличните ресурси за изграждане на капацитет да бъдат използвани за по-нататъшно овластяване на администрациите и заинтересованите страни;
20. Счита, че на всички засегнати органи и участници на регионално равнище следва, ако е необходимо, да бъде предложено качествено обучение и семинари по въпроси, свързани с подготовката и изпълнението на стратегии за интелигентно специализиране;

Постигане на взаимодействия между програмите за финансиране

21. Приветства успешните усилия на Комисията и на законодателния орган на ЕС за подобряване на средата за взаимодействие между европейските структурни и инвестиционни фондове и други програми на ЕС, като Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME) и по-специално „Хоризонт 2020“, например чрез хармонизирани стандартни ставки или комбинирано финансиране ⁽¹⁾;
22. Призовава регионите да използват в пълна степен всички възможности за финансиране, сътрудничество и инвестиции, включително действия нагоре и надолу по веригата, („upstream and downstream actions“) ⁽²⁾, за да се насърчат взаимодействия между европейските структурни и инвестиционни фондове и „Хоризонт 2020“ и по този начин да се намалят различията по отношение на иновациите между регионите;

⁽¹⁾ Член 55, параграф 8 и член 57, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011) 0615, Приети текстове, P7_TA(2013)0482, член 17а, законодателна процедура 2011/0401(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0809, Приети текстове, P7_TA(2013)0499, и член 31, законодателна процедура 2011/0399(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0810, приети текстове P7_TA(2013)0500.

⁽²⁾ Приложение I, точка 4.3.2, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове, P7_TA(2013)0482..

Вторник, 14 януари 2014 г.

23. Призовава в тази връзка онези региони, които изостават в изграждането на научноизследователска инфраструктура и капацитет, да подкрепят споразумения за сътрудничество и побратимяване с водещи изследователски центрове за постигане на високи постижения („teaming/twinning for excellence“) с цел изграждане от самите тях на центрове за високи постижения, които в бъдеще да бъдат от полза за икономиката на региона като цяло;
24. Призовава регионите да разгледат задълбочено, в рамките на стратегията, въпроса как могат да бъдат привлечени инвестиции в частния сектор, тъй като все още съществуват значителни възможности за увеличаване на потенциала за инвестиции в областта на НИРДИ в този сектор;
25. Призовава всички регионални и национални участници в разработването и изпълнението на стратегията RIS 3, на научноизследователската пътна карта на Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури, на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) и на „Хоризонт 2020“ да си сътрудничат по-тясно в планирането и координирането и, когато е необходимо, да формират подходящи структури⁽¹⁾ за свързване на различните равнища на управление; приканва държавите членки да обменят най-добри практики, свързани с такива структури;
26. Призовава ГД „Регионална политика“ и ГД „Изследвания“ да продължат усилията си за съгласуваност на програмите, за да се създават взаимодействия; подчертава, че следва да се предоставя съвместна подкрепа на националните и регионалните органи, за да се подпомогне разработването и изпълнението на съответните им стратегии; очаква ГД „Регионална политика“ и ГД „Изследвания“ да засилят сътрудничеството си в това отношение, по-специално като издават насоки за съответните участници;
27. Приветства всички усилия за предоставяне на консултантски услуги; изразява становището, че би било полезно потенциалните получатели на финансиране по „Хоризонт 2020“ и съответните консултативни органи също да участват в този обмен по подходящ начин;

Тясно сътрудничество между регионите: външното измерение

28. Призовава регионите не само да подобрят вътрешните връзки между своите образователни и научноизследователски институции, предприятия и администрации, но и да изграждат съюзи с други региони, за да допълват своите вериги за създаване на стойност;
29. Счита, че възможностите ще се увеличат, ако се установи тясно сътрудничество между партньорите в ОЗИ в регионите и органите и организациите, участващи в съставянето и изготвянето на стратегии за интелигентно специализиране (RIS3), описани в приложение IV на COM(2011)0615, 2011/0276(COD), C7-0335/2011, включително партньорство с регионите, в които се намират съществуващите и потенциалните центрове за съвместно ползване, като регионалните общности за иновации и внедряване (RICs);
30. Счита, че е от съществено значение регионалните стратегии за специализиране да помагат за създаването на нови европейски мрежи за върхови постижения в редица сектори, като по този начин допринасят за повишаването на конкурентоспособността и международния престиж на Европейския съюз;
31. Изразява становището, че поради трансфера на знания и технологии, който включва, регионалното сътрудничество има потенциала да носи огромни ползи, както за самите региони, по отношение на икономическата им сила на местно равнище, така и за ЕС като цяло; подчертава в тази връзка много успешните договорености за сътрудничество, като например в рамките на инициативата „региони на знанието“;
32. Отбелязва, че много региони все още избягват необходимите сложни аналитични и координационни усилия; насърчава регионите да използват предвидената от законодателя възможност да инвестират до 15 % от средствата по програмите извън програмния район⁽²⁾;
33. Посочва, че в граничните райони предизвикателствата често са еднакви от двете страни на границата поради общите териториални характеристики на тези райони; призовава Комисията, държавите членки и местните и регионалните органи да изработят трансгранични стратегии за интелигентно специализиране и да създадат трансгранични клъстери, като използват финансиране от ЕС за трансрегионално сътрудничество;

⁽¹⁾ Приложение I, точка 4.1.26, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове, P7_TA(2013)0482.

⁽²⁾ Член 60, параграф 2, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове, P7_TA(2013)0482.

Вторник, 14 януари 2014 г.

34. Приветства възможностите за териториално сътрудничество, предвидени в общата стратегическа рамка ⁽¹⁾; приветства също така всяко друго действие за интернационализация в по-малък мащаб на регионите и на участниците, действащи от тяхно име;

o

o o

35. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и държавите членки.

⁽¹⁾ Приложение I, точка 7.2, законодателна процедура 2011/0276(COD), основана на предложение за регламент COM(2011)0615, приети текстове, P7_TA(2013)0482.